

Bestioles menudes

Autora: Elena O'Callaghan i Duch
Il·lustrador: Valentí Gubianas i Escudé

Col·lecció: El Vaixell de Vapor
Sèrie i número: Blanca, 51
ISBN: 84-661-1165-4
Pàgines: 64

Lectura adequada per a 1r i 2n d'Educació Primària

Quatre contes molt breus en vers amb protagonistes animals i un punt d'humor, tendresa i ironia.

Històries d'humor

Temes que tracta:

- El món animal
- L'humor i la ironia
- El creixement i l'aprenentatge
- Posar-se en el lloc de l'altre

1

Argument

S'acosta la festa major i un centpeus presumit vol anar al ball ben mudat amb les sabates noves. Quan va a cal sabater a comprar-se-les, el sabater li diu que si les vol totes iguals les hi haurà de fer i haurà d'esperar unes quantes setmanes. Com que no pot esperar, el centpeus compra parells de sabates diferents i se'n va cap al ball. El centpeus guanyarà un premi ballant claqué.

Una aranya menuda admira les teranyines que fa la mare. Impacient, ja voldria fer com ella i es clava alguna patacada. A poc a poc la mare li ensenya a fer-ne. Al capdavall, farà meravelles.

Una família d'arnes viu feliç en un armari, ja que hi tenen llana abundant per menjar. Un bon dia, però, la felicitat se'ls acaba quan s'hi presenta la senyora Naftalina, que amb el seu perfum els posa la vida en perill. La família Arnot tindrà temps de fer les maletes i marxar corrents cap a un altre armari.

Un petit poll insecte té un malson. Somia que té el cap infestat de nens. La picor el desperta. Crida la mare. La mare l'hi mira i, efectivament, té el cap ple de polls. Llavors li posa una loció i ja està: aquella fortor fa fugir els nens i el poll dorm tranquil.

L'autora i l'il·lustrador

2

Elena O'Callaghan i Duch

Va néixer a Barcelona l'any 1955.

Professora, editora, escriptora i traductora, va estudiar magisteri, filosofia, ciències de l'educació i filologia catalana.

Ha estat professora de llengua i literatura catalana, editora i directora editorial de literatura infantil i juvenil. Ha publicat contes i novel·les per a infants, joves i adults, com també poesia, obres de teatre, articles pedagògics i de crítica, i llibres de text i material didàctic per a mestres. Ha guanyat diversos premis, entre els quals El Vaixell de Vapor, i ha merescut diversos reconeixements internacionals, com ara figurar a la Llista d'Honor de l'IBBY. Com a escriptora té editades una quarantena d'obres, algunes de les quals s'han traduït a altres llengües. A Editorial Cruilla hi podeu trobar, a més de *Bestioles menudes*, *La nit del lloro*, a la col·lecció Històries en Majúscules, *Bestieses i animalades* i *La revolta dels disbarats*, a la sèrie Blava del Vaixell de Vapor, i *El petit roure* (premi El Vaixell de Vapor 1987), a la sèrie Taronja.

Per a més informació sobre l'autora podeu consultar:

<http://cultura.gencat.net/ILC/itineraris/docs/ocallaghan.doc>

Valentí Gubianas

Va néixer a Navàs (Bages) l'any 1969. Abans de cursar estudis de disseny gràfic i industrial, va estudiar per fer de mecànic, va treballar a la botiga de la família i en una fàbrica tèxtil. Ara és dibuixant professional i ja ha il·lustrat desenes de llibres infantils, juvenils i de text.

A Editorial Cruilla, a més d'il·lustrar l'obra de l'Elena O'Callaghan que ara presentem, ha il·lustrat la novel·la de Núria Pradas *L'extraordinària pindola rosa*, publicada a la sèrie Taronja del Vaixell de Vapor.

Els temes del llibre

El món animal

Els quatre contes parteixen de protagonistes animals. En les històries s'hi barregen elements fidels a la realitat animal i trets humans.

L'humor i la ironia

- Tots els contes desprenen un humor fi, basat en la barreja de trets que acabem d'esmentar juntament amb alguna sorpresa: l'un és ballador de claqué, una altra acaba fent una filigrana de teranyina, l'altre té el cap ple d'infants...
- La ironia és present sobretot en el capgirament dels papers del darrer conte i en la presentació de la naftalina, per la manera captivadora que ho fa.

El creixement i l'aprenentatge

- El conte de l'aranya mostra molt clarament el sentit de les limitacions. No sempre estem en disposició de fer qualsevol cosa. No sempre estem preparats per a tot. Cal saber esperar i cal preparar-se per viure nous reptes o noves limitacions.
- En el conte dels polls també s'ensenya que no tot el que és aparentment atractiu és bo, cal una actitud d'alerta, crítica, de discerniment.

Posar-se en el lloc de l'altre

El darrer conte presenta el món capgirat: un poll experimenta el neguit provocat pel fet de tenir el cap infestat de paràsits, en aquest cas criatures. Ell experimenta el que fa sentir als altres.

Guia per a la lectura

4

Objectius didàctics de la lectura

- Gaudir de l'experiència de la lectura d'uns contes.
- Aprendre vocabulari.
- Aprendre a llegir en silenci i en veu alta combinant la comprensió del text amb el ritme dels versos.
- Aprendre a posar-se en el lloc de l'altre.
- Opinar raonadament sobre una pregunta relacionada amb la lectura.
- Descobrir el valor de la paciència i entendre la limitació.
- Capacitar per saber inventar-se arguments diferents dels de la lectura.

Vocabulari i referents de comprensió del món

L'autora s'expressa amb un vocabulari ric i variat.

Varietat de calçat (*sabates, vambes, sandàlies, esclops, ballarines*), de peces de vestir (*jaquetes, pantalons, faldilles, jerseis, camises, vestits, abrics, caçadores*), d'esports i lleure (*bàsquet, golf, bicicleta, patinatge, futbol, alpinisme, escalada, senderisme*).

Algunes paraules poden, en algun cas, oferir una certa dificultat:

- Noms: *vila, comanda, claqué, casaloç, enginy, tissú, brodat, cristall, naftalina, farcell, canalla / quitxalla, loció, fricció.*
- Adjectius: *atrafegat, orgullós, amatent, atapeït.*
- Verbs: *enfilat(-se), arrapar-se, infestar.*

Suggeriments d'activitats relacionades amb la lectura

- Abans de començar la lectura, podeu suggerir als alumnes que llegeixin el títol i es fixin en la il·lustració de la coberta, que diguin quina mena de protagonistes tenen els contes.
- Abans de començar la lectura de cada conte (o d'algun), podeu fer-los observar atentament (individualment o de dos en dos) les il·lustracions i que facin una hipòtesi de l'argument de la història.
- Després d'assegurar-vos bé de la comprensió del text i de fer-ne la lectura en silenci, podeu fer-lo llegir en veu alta, procurant que la dicció reflecteixi bé la comprensió, que canviïn el to (narrador, diferents personatges).
- Podeu mostrar-los imatges (vídeo, DVD...) d'algú ballant claqué.
- Podeu portar troques de llana i, aprofitant les potes de taules i cadires, proposar-los de jugar a fer teranyines, combinant colors, formes...
- Podeu portar-los mostres de brodats, perquè vegin com són i entenguin la comparació amb les teranyines.
- Amb les precaucions oportunes, podeu mostrar-los boles de naftalina i loció contra els polls, i que sentin l'olor (pudor) que fan.
- Podeu fer llegir cada conte en veu alta entre diferents alumnes. Un serà el narrador i cada personatge que parla serà llegit per un alumne diferent.
- Podeu proposar la mateixa activitat anterior, però amb els textos memoritzats. (Es pot fer més teatral amb l'ajut de disfresses, que es poden confeccionar.)
- Podeu proposar d'establir una conversa col·lectiva sobre els polls, si n'han tingut, com els els van treure...
- Partint dels protagonistes dels contes podeu proposar algun exercici o joc que ajudi a distingir aràcnids, miriàpodes i insectes.

Animació lectora

Els contes breus faciliten retenir amb força detalls la història i, si agraden, engresquen a voler saber/llegir més històries. L'activitat que proposem, l'elaboració d'un conte, vol aprofundir en aquest fet.

Objectius

- Desenvolupar la capacitat imaginativa i creativa dels infants.
- Aprendre a treballar individualment i en grup.
- Modelar amb plastilina o altres materials una bestiola.
- Aprendre a saber guanyar i perdre.
- Desvetllar l'interès per la lectura d'històries.

5

Durada

Depèn del tarannà dels nens i nenes, i de la dinàmica del grup classe. Hi podeu dedicar tres o quatre sessions.

Material

Plastilina, fang, material reciclat, vernís, fulls, llapis, colors, retoladors, pintures...

Procés

- En principi es planteja als infants que, acabada la lectura del llibre, el grup classe creï la seva pròpia bestiola menuda i inventi un conte per a la seva protagonista. S'intentarà mantenir el mateix estil que els contes acabats de llegir. En primer lloc, cada nen modelarà amb plastilina la bestiola menuda que vulgui, però que no sigui del llibre. Un cop acabada, es pot envernissar. Si es vol, aquesta bestiola es podrà confeccionar amb altres materials, depenent del temps i les possibilitats (fang, paper, pasta de paper...).
- Amb la figura acabada i envernissada, se'ls proposa que es triï la que serà la protagonista mitjançant una votació. Un cop triada, comença l'elaboració del petit conte. Aquest es pot començar de moltes maneres, una pot ser que la mestra susciti una pluja d'adjectius descriptius de l'animalet i els escrigui a la pissarra; d'aquesta manera, a partir de com veuen l'animal, poden pensar i dir coses senzilles que pot viure la bestiola i anar-les lligant de manera que guardin una certa progressió, per l'estil de les que acaben de llegir. La sessió finalitza amb el conte bastant embastat. Segons com vagi el fil de la narració, altres bestioles de les que s'han fet (les que seguien la guanyadora en nombre de vots, o les més adequades per l'argument) s'hi poden afegir com a personatges secundaris.
- S'acaba de fixar per escrit el conte amb alguna nova idea que pugui aportar el grup, però procurant que no s'allunyi del que ja es tenia elaborat. Tot seguit, es divideix el conte en diferents seqüències i, per grups, poden fer algunes il·lustracions; un dels grups el pot passar en net a mà. Finalment el podem penjar, llegir-lo entre tots i convertir la bestiola en la mascota de la classe o en el que es vulgui.

Competència lectora

6

Al prestatge d'un vell armari,
entre jaquetes i pantalons
i altres peces de vestuari,
hi viu la família Arnot.

[...]

Avui hi ha una festa a l'armari:
ja fa un any que són a dins!

Per celebrar l'aniversari
preparen amb llana un pastís.

No saben que corren perill
fins que senten que algú s'acosta!

L'Arnot diu: -Hi ha algú per aquí?
Qui s'ha atrevit a obrir la porta?

(p. 38, 44-45)

Per fotocopiar

- 1 **La família Arnot, una família d'arnes, viu:**
  - a) dins la butxaca d'uns pantalons.
  - b) dins una peixera.
  - c) dins un armari.
  - d) dins un llit.
- 2 **Els de la família Arnot volen menjar pastís perquè:**
  - a) celebren el primer aniversari del fill.
  - b) fa un any que preparen un pastís de llana.
  - c) l'armari fa un any.
  - d) fa un any que viuen allà.
- 3 **Les arnes s'adonen que estan en perill perquè:**
  - a) algú obre l'armari des de fora.
  - b) algú de dins obre l'armari.
  - c) senten una porta que s'acosta.
  - d) l'Arnot parla amb la porta.

